

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0297/2005

12.10.2005

RAPORT

Massihävitused leviku tõkestamine: Euroopa Parlamendi roll
(2005/2139(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Ģirts Valdis Kristovskis

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
EXPLANATORY STATEMENT	17
MENETLUS	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

massihävitusrelvade leviku tõkestamise kohta: Euroopa Parlamendi roll (2005/2139(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004), milles kirjeldatakse massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levikut kui ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule;
- võttes arvesse Euroopa julgeolekustrateegiat, milles nenditakse, et suurim oht meie julgeolekule võib peituda massihävitusrelvade levikus;
- võttes arvesse Euroopa julgeolekustrateegia rakendamist ja eriti Euroopa Ülemkogu poolt 12. detsembril 2003 vastu võetud Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastast strateegiat;
- võttes arvesse asjaolu, et Euroopa Liidu liikmesriigid on massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi mitmepoolsete lepingute, nimelt 1968. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu, 1972. aasta bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni, 1993. aasta keemiarelvade konventsiooni ja 1996. aasta üldise tuumakatsetuste keelustamise lepingu liikmesriigid, ning et kaks ELi liikmesriiki – Ühendkuningriik ja Prantsusmaa – on tuumariigid tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tähenduses ja et Ameerika Ühendriikide taktikalised relvad paiknevad mitmete liikmesriikide territooriumidel: Saksamaa, Itaalia, Ühendkuningriik, Kreeka, Madalmaad ja Belgia ning ELiga liitumiseks taotluse esitanud riigid, eelkõige Türgi;
- võttes arvesse liikmesriikide kohustust edendada kõnesolevate mitmepoolsete kokkulepete ülemaailmset kohaldamist, eelkõige mis puudutab nõukogu 17. novembri 2003. aasta ühist seisukohta 2003/805/ÜVJP¹;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri poolt kokku kutsutud ohtusid, väljakutseid ja muutusi käsitleva kõrgetasemelise ekspertrühma raportit, milles öeldakse, et “oleme jõudmas punkti, kus massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi nõrgenemine muutub pöördumatuks ja võib omakorda kaasa tuua massihävitusrelvade leviku ulatuse järsu suurenemise”;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri vastust raportis "Suurem vabadus – teel arengu, turvalisuse ja kõigile inimõiguste tagamise suunas", milles rõhutatakse mitmepoolsete lepingute olulisust rahu tagamisel kogu maailmas ja rahvusvahelise julgeoleku tagamisel seoses tuuma-, bioloogiliste ja keemiarelvadega, aga ka vajakajäämistest korvamiseks tehtud hiljutisi jõupingutusi, näiteks ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1540 (2004);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone, milles väljendatakse muret massihävitusrelvade ja nendega seotud materjalide ja tehnoloogiate leviku üle, eriti

¹ EÜT L 302, 20.11.2003, lk 34.

Euroopa Parlamendi 14. juuni 2001. aasta resolutsiooni bioloogiliste ja toksinrelvade kohta¹, 26. veebruari 2004. aasta resolutsiooni tuumadesarmeerimise kohta² ja 10. märtsi 2005. aasta resolutsiooni tuumarelva leviku tõkestamise lepingu 2005. aasta läbivaatamise konverentsi kohta³;

- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kohtu 8. juuli 1996. aasta nõuandva iseloomuga õiguslikku ekspertiisi (Advisory Opinion) tuumarelvadega ähvardamise või nende kasutamise õiguspärasuse kohta;
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6-0297/2005);
- A. arvestades, et massihävitusrelvade leviku tõkestamise küsimused on alates Euroopa Aatomienergiaühenduse (EURATOM) asutamisest Rooma lepinguga olnud alati ELi üks olulisemaid teemavaldkondi;
- B. arvestades, et massihävitusrelvade leviku tõkestamise poliitika on endiselt piiratud ja neid käsitletakse alles nüüd tõsiselt Euroopa julgeolekustrateegias, eelkõige Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastases strateegias liikmesriikide poolt ja komisjoni töö kaudu olemasolevate piiratud eelarveridade raames 2007–2013 finantsperspektiivi ettevalmistamisel;
- C. arvestades, et nõukogu jõudis ühisele seisukohale (umbes 41 erineva meetme osas), mis esitati 2005. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsile, kuid ei suutnud teisi tuumarelva leviku tõkestamise lepingus osalevaid pooli ühises seisukohas tooduga sarnase ühise strateegia järgimises veenda, kuigi massihävitusrelvade levikut tuleb käsitleda kui suurimat ohtu ülemaailmsele julgeolekule;
- D. arvestades, et see rõhutab tungivat vajadust, et Euroopa Liit võtaks endale uue juhtiva rolli liidu huvide kaitsmiseks ühises seisukohas ja Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastases strateegias nimetatud meetmete taaselustamise kaudu ning massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi tugevdamiseks;
- E. arvestades, et lepinguosalisel tulevad kokku 2006. aasta bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni läbivaatamise konverentsil, et kontrollida, milliseid edusamme on lepingu sätete rakendamise osas tehtud, ja seega on vajalik leida teid bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni kontrollisätete edendamiseks ja bioloogiliste relvade leviku vastu võitlemise normide tugevdamiseks, kaasa arvatud meetmed, mis võimaldavad bioloogiliste relvade arendamist ja omamist käsitleda riiklike õigusaktide alusel kuriteona;
- F. arvestades Euroopa Parlamendi jätkuvat muret, et Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastane strateegia on nõrgenenud selle põhieesmärkide saavutamise ebapiisava rahastamise tõttu, nagu need on esitatud prioriteetide nimistus massihävitusrelvade leviku

¹ ELT C 53 E, 28.2.2002, lk 400.

² ELT C 98 E, 23.4.2004, lk 152.

³ Vastuvõetud tekst, P6_TA(2005)0075.

tõkestamise küsimustega tegelemiseks volitatud esindaja büroo (OPR)¹ arenguaruande lisan ja ootuspärastes tulemustes, milleni jõuti 2004. aasta katseprojekti raames koostatud komisjoni uurimuses: "ELi ohtude vähendamise ühisprogrammide tugevdamine: ühenduse tegevus Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia toetamiseks";

- G. arvestades, et Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastane strateegia kutsub ajavahemikus pärast 2006. aastat koostatava finantsperspektiivi valguses üles suurendama ELi panust ühisesse ohtude vähendamisse ning näeb massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise jaoks ette eraldi eelarvete ühenduse eelarves,

Massihävitusrelvade leviku oht

1. tunnustab, et massihävitusrelvade leviku vastast süsteemi moodustavate mitmepoolsete lepingute abil on saavutanud edu massihävitusrelvade ja kande vahendite leviku aeglustamisel, ning et need süsteemid vääriks tulevikus järjepidevat ja täielikku toetust, kuid toetab ka Euroopa julgeolekustrateegia seisukohta, et me oleme sisenemas uude ja ohtlikku ajastusse, mis suurendab võidurelvastumise võimalust massihävitusrelvade osas, eriti Lähis-Idas ning Kirde- ja Lõuna-Aasias;
2. usub, et tuumarelvade levik suurendab tõsiselt tuumasõja ohtu, ja arvestades sellise sõja katastroofiliste mõjudega inimkonnale, kutsub kõiki riike üles panustama maksimaalselt tuumaohu vähendamise ja selle järkjärgulise kõrvaldamise tõhusa, tulemusliku ja õiglase süsteemi ülesehitamisse;
3. ei kiida heaks uue põlvkonna tuumarelva (nn minituumarelva või *bunkerbusting*-pommide) arendamist ja tuumadoktriinide muutmist, kuna need pigem suurendavad tuumarelva sõjalist kasulikkust kui seda vähendavad ning õõnestavad seega positiivseid arenguid, nagu näiteks USA ja Venemaa vahel saavutatud kokkuleppeid strateegiliste tuumarelvade vähendamiseks; kutsub veel kord USA valitsust üles sellised arengud lõplikult peatama;
4. kutsub üles viivitamatult tegutsema suurema kandeulatuse ja täpsusega ballistiliste kanderaketide edasise leviku tõkestamiseks niisuguste relvastuskontrolli mehhanismide liikmelisuse edendamise ja laiendamise kaudu, nagu näiteks raketitehnoloogia kontrollisüsteem ja Haagi tegevusjuhend;
5. rõhutab, et praeguse hetke kõrgendatud teadlikkusest terrorismist ja riigi julgeoleku ohtudest on isegi rohkem oluline tsiviilvaldkonnas kasutatava tuuma-, bioloogiliste ja keemiliste materjalide ning nendega seotud rajatiste ja teadusuuringute laborite turvalisus nii globaalsel tasandil kui Euroopas ning selle lähiümbruses;
6. on kindlalt veendunud, et tuumadesarmeerimise meetmed aitavad oluliselt kaasa rahvusvahelise julgeoleku kindlustamisele ja vähendavad plutooniumi varguste ohtu terroristide poolt;

¹ Euroopa Ühenduste Nõukogu, OPR, "Massihävitusrelvade strateegia elluviimine – pärast iga kuue kuu möödumist esitatav arenguaruanne – prioriteetide nimekiri", 3. detsember 2004, <http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/st15246.en04.doc>.

7. tõstab esile ohu piiramise tähtsust, et tundlikud tuumarelvaga seotud materjalid, seadmed ja/või tehnoloogiad satuksid valedesse kättesse, arendades selleks välja tõhusad ekspordi- ja transiidikontrollisüsteemid ja tugevdades neid ning parandades piirivalve taset;
8. rõhutab, et kiire tehnoloogiline areng bioloogiateadustes, samuti ebapiisav hävitamine ning puudulik ladustamine põhjustavad lähitulevikus seoses bioloogilise relva ohuga palju muret.

Euroopa Liidu massihävitusrelvade poliitika

9. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles kasutama olemasolevaid kontrollisüsteeme võimalikult tõhusalt ja vajadusel tegema ettepanekuid uute kontrollimehhanismide osas;
10. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles jätkuvalt toetama täielikult Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri tehtud jõupingutusi tuumarelvade leviku tõkestamise süsteemi tugevdamiseks, muutes selleks üldiste kaitsemeetmete lisaprotokolli järk-järgult uueks kontrollinormiks;
11. nõuab tungivalt, et Euroopa Liit jätkaks aktiivset võitlust külma sõja aegsete keemiliste ja tuumarelvade ja -materjalide varude ohu, samuti ka külma sõja aegsete bioloogiliste materjalide ja uurimisrajatiste leviku tõkestamise eest;
12. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles jätkama Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri juhtimisel tehtud tööd ja tegelema kütuse tagamise algatustega, arendades välja esialgse kontseptsiooni, mille võiks esitada tuumakütusele juurdepääsu uue rahvusvahelise konsensuse alusdokumendina;
13. on arvamusel, et Euroopa Liit peaks etendama massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise poliitikate valdkonnas aktiivsemat rolli, eelkõige terrorismivastase võitluse raamistikus;
14. kutsub ELi üles töötama välja vajalik koordineerimismehhanism (ELi massihävitusrelvade järelevalve üksus koostöös ELi olukorakeskusega), et tagada massihävitusrelvade poliitika osas liikmesriikide vahelise solidaarsuse ja usalduse loomine, kasutades selleks selgitustööd;
15. on endiselt veendunud, et Euroopa Liit peaks omistama ELi massihävitusrelvade leviku vastase strateegia rakendamisel ka konkreetsetele desarmeerimisalgatustele ja eelkõige leviku tõkestamise meetmetele suuremat tähtsust, et Euroopa Liitu mittekuuluvaid riike veenda osalema vastastikust julgeolekut tagavas ühises strateegias;
16. tunnustab Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia täitmiseks esimese poolteise aasta jooksul tehtud tööd, eriti volitatud esindaja ja komisjoni saavutusi, kuid rõhutab, et Euroopa Liidu jaoks peaks prioriteediks olema:
 - a) Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia rakendamise edendamiseks võetud poliitiliste kohustuste täitmise jätkamine rahvusvahelisel tasemel,

- b) suurem rõhuasetus desarmeerimisalgatustele, aga ka massihävitusrelvade leviku tõkestamise küsimustele,
- c) massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi mitmepoolsete lepingute tugevdamine,
- d) leviku tõkestamise tähtsuse esile tõstmine ja terroristide poolse massihävitusrelvade kasutamisega seotud ohud,
- e) ELi massihävitusrelvade leviku vastase strateegia rakendamiseks vajalike vahendite eraldamine;

17. kutsub komisjoni ja nõukogu üles valmistama ette finantsperspektiivi 2007–2013 kavandamine, määrares kindlaks G8 massihävitusrelvade leviku vastase globaalse partnerluse raames võetud kohustuste prioriteetsete meetmete nimekirja ja nendega seotud kulutused, ning laiendama meetmeid väljapoole SRÜd, et arvestada globaalsete vajadustega;
18. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles võtma endale aktiivsem roll demokraatia toetamisel ja ummikusse jooksnud konfliktide lahendamisel kogu maailmas, kuna niisugune tegevus kujutab endast eduka leviku tõkestamise poliitika lahutamatu osa ja võib oluliselt aidata kaasa võidurelvastumise põhjuste kõrvaldamisele massihävitusrelvade osas;
19. palub ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal selgitada täpselt, kuidas kaasata 1996. aastal Rahvusvahelise Kohtu poolt koostatud nõuandva iseloomuga õiguslik ekspertiis "Tuumarelvadega ähvardamise või nende kasutamise õiguspärasuse" kohta ELi massihävitusrelvade leviku vastasesse strateegiasse;

Euroopa Liidu praktika massihävitusrelvade leviku tõkestamise klauslite kasutusele võtmisel

20. tervitab massihävitusrelvade leviku tõkestamise klauslite lisamist viimastesse Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingutesse ja tegevuskavadesse; juhib siiski tähelepanu sellele, et neid meetmeid peavad rangelt järgima eranditult kõik liidu partnerid; nõuab seega nende olemasolevate lepingute ja tegevuskavade viivitamatut läbivaatamist, mis niisuguseid klausleid ei sisalda;
21. palub kõikidel riikidel, kes on sõlminud ELiga koostöölepingud, ja eriti tuumariikidel, mitte toetada ega julgustada nende riikide tegevust, kes soovivad soetada tuumarelvi või muid tuumaseadmeid, eelkõige puudutab see neid riike, kes ei kuulu tuumarelva leviku tõkestamise lepinguosaliste riikide hulka;
22. soovib seetõttu nõukogu, komisjoni ja parlamendi tihedas koostöös töötada välja meetmete pake antud valdkonnas abi paluvate kolmandate riikide toetamiseks;
23. kutsub nõukogu ja komisjoni üles esitama tehnilise abi kavad kõigi nende kolmandate riikide jaoks, kes paluvad liidu abi enda ekspordikontrollisüsteemide arendamiseks, et viia

need vastavusse kõnesolevate klauslitega või neile määratud aruandekohustuse täitmiseks vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1540 (2004);

24. palub nõukogul ja komisjonil esitada kulude eelarvestus, mis on vajalik kolmandate riikide toetamiseks massihävitusrelvade leviku tõkestamist reguleeriva seadusandluse väljatöötamiseks ja ekspordikontrollisüsteemide loomiseks;
25. palub nõukogul ja komisjonil anda aru kolmandaid riike toetava tegevuse kohta, mille eesmärk on massihävitusrelvade leviku tõkestamist reguleeriva seadusandluse väljatöötamine ja ekspordikontrollisüsteemide loomine;

Massihävitusrelvade maailmaruumi paigutamise keelustamine

26. tuletab meelde 1967. aasta maailmaruumi lepingu artikli IV sätteid, millega lepinguosalistel võtsid endale kohustuse mitte viia Maa orbiidile või muudele taevakehadele tuumarelvade või massihävitusrelvade kandvaid objekte, mitte paigaldada massihävitusrelvade taevakehadele ja mitte viia neid mis tahes moel maailmaruumi, mitte rajada sõjaväebaase või -rajatusi, mitte katsetada mis tahes tüüpi relvade ega korraldada sõjaväelisi õppusi Kuul või muudel taevakehadel;
27. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles uurima täiendavate maailmaruumi lepingute sõlmimise võimalust eesmärgiga tagada maailmaruumi rahumeelne uurimine ja kasutamine ning hoida ära võidurelvastumine maailmaruumis;

Vastus ÜRO-süsteemi rikkumistele

28. kutsub eesistujariiki ja nõukogu võtma edasisi meetmeid seoses Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia eesmärgi saavutamiseks, et edendada ÜRO Julgeolekunõukogu rolli ja suurendada erialaseid teadmisi seoses massihävitusrelvade leviku tõkestamise väljakutse vastuvõtmisega;
29. kutsub seetõttu Euroopa Liitu ja liikmesriike üles eraldama vajalikud vahendid ÜRO kontrolli ja vastavuse tehnilise abi üksuse moodustamiseks;
30. kutsub Euroopa Liitu üles osutama tehnilist abi neile riikidele, kes paluvad abi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1540 (2004) esitatud aruandlusnõuete täitmiseks;
31. nõuab, et resolutsiooni 1540 (2004) raames arendavate tegevuste hulka kuuluks ka hindamisrühma loomine, kelle ülesanne oleks hinnata esitatud aruande usaldusväärsust ja millisel määral ÜRO liikmesriigid täidavad oma kohutusi vastavalt kõnesolevale resolutsioonile;
32. nõuab sihipäraste ja asjakohaste sanktsioonide süsteemi põhimõtete väljaarendamist, mida rakendatakse nende suhtes, kes ei täida massihävitusrelvade leviku tõkestamise kohutusi vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1540 (2004);

33. nõuab vajalike vahendite eraldamist, et Euroopa Liit saaks teha olulise omapoolse panuse tulevastesse ÜRO poolt sanktsioneeritud kontrollisüsteemidesse;

Vägivalla lubatud kasutamine tõhusa mitmepoolsuse raames

34. võtab teadmiseks, et usutav vägivallaga ähvardamine on mäginud ÜRO Julgeolekunõukogu relvastuskontrolli missiooni ja ÜRO relvastuskontrolli komisjoni desarmeerimisalase töö hõlbustamisel olulist rolli; on arvamusel, et selle põhimõtte järgimine on oluline ka edaspidisel desarmeerimisalase töö kergendamisel;
35. peab oluliseks, et mis tahes kriisi sõjaline strateegia ei läheks lahku desarmeerimise strateegiast, et vältida rahvusvaheliste kontrollimeeskondade enneaegset väljasaatmist, mis on jätkuvalt üks olulisemaid kontrollivahendeid;
36. peab mõjusa mitmepoolsuse huvides oluliseks, et enne vastavalt ÜRO hartale legitiimsele sõjalise jõu kasutamisele kasutatakse kõiki asjakohaseid diplomaatilisi ja poliitilisi kanaleid;
37. rõhutab, et tuumarelva eesmärk on hirmutamise; toetab tuumariikide võetud poliitilisi kohustusi mitte kasutada tuumarelvi mittetuumariikide vastu (negatiivsed julgeolekustrateegiad) ja rõhutab veel kord, et tuumasõjas võitjaid ei ole;
38. rõhutab meetmete vastuvõtmise olulisust, mille eesmärk on takistada riikidel tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tühistamist; toetab osa tuumarelva leviku tõkestamise lepingu allkirjastanud ELi liikmesriikide lepingu tühistamist käsitleva artikli X läbivaatamiseks ja lepingu tühistamise korral ÜRO Julgeolekunõukoguga konsulteerimise lihtsustamiseks tehtud jõupingutusi;
39. kutsub tuumariike üles vastavalt tuumarelva leviku tõkestamise lepingule – eriti NATO liikmesriike Ühendkuningriiki, Prantsusmaad ja Ameerika Ühendriike – võtma sobivaid, edumeelseid ja olulisi meetmeid tuumaarsenali kõrvaldamiseks vastavalt olemasolevatele õiguslikult siduvatele lepingutele ja kokkulepetele, tugevdades selleks oma moraalselt autoriteeti ja usaldusväarsust;
40. kutsub Iisraeli, Indiat ja Pakistani üles ühinema tuumarelva leviku tõkestamise lepinguga;
41. rõhutab vajadust tugevama piirkondliku ja mitmepoolse julgeolekukorralduse järele Lähis-Idas, Indias ja Kirde-Aasias, et vähendada tuumarelva leviku survet ja lõpetada sellega seotud programmid;
42. kutsub Euroopa Liitu üles töötama koos oma rahvusvaheliste partneritega massihävitusrelvade vaba piirkonna loomise ja edendamise nimel Lähis-Idas; toetab lisaks ka Barcelona protsessi raames selle eesmärgi saavutamiseks võetud meetmeid;
43. soovib Euroopa Liidul pöörata ülimalt tähelepanu tuumarelva leviku tõkestamise süsteemi tõhusale elluviimisele Vahemere piirkonnas, kuna Euroopa julgeolek on otseselt seotud selle piirkonna julgeolekuga;

44. tuletab kõigile tulevastele liikmesriikidele meelde nende kohustust pidada rangelt kinni endale võetud rahvusvahelistest kohustustest, mis keelavad massihävitusrelvade ja -materjalide soetamist ja arendamist, samuti selliste relvade, materjalide ja tehnoloogiade edastamist kolmandatele riikidele või mitteriiklikele ühendustele;
45. kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama läbirääkimisi Iraaniga riigi tuumaprogrammi üle, võttes seejuures arvesse mõlema poole legitiimseid majanduslikke ja piirkondlikke julgeoleku alaseid huvisid ning austades rahvusvahelise õiguse ja mitmepoolsuse põhimõtteid;
46. tervitab asjaolu, et Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide seisukohad Iraani puudutavates küsimustes on oluliselt lähenenud ja nendes seatakse esikohale diplomaatia;
47. kutsub Iraani valitsust rahvusvahelise usalduse taastamise eesmärgil üles esitama objektiivsed ja tõendatavad garantiid Iraani kõikide tuumaprogrammide rahumeelse iseloomu kohta ning rangelt austama Pariisi lepingu sätteid ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) kuratooriumi ajassepuutuvaid resolutsioone;
48. kutsub Iraani parlamenti üles kiiresti parlamendis ratifitseerima ja jõustama tulemuslikult Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri üldise kaitsemeetmete lepingu lisaprotokoll;
49. väljendab tõsist muret, et Põhja-Korea kinnitas 10. veebruaril 2005 tuumarelva omamist; tervitab hiljuti saavutatud läbimurret kuupoolsetel läbirääkimistel ja eriti Põhja-Korea võetud kohustust loobuda tuumarelvadest ja ühineda uuesti tuumarelva leviku tõkestamise lepinguga; toetab IAEA peadirektori dr ElBaradei 19. septembri 2005. aasta avaldust IAEA inspektorite Põhja-Koreasse tagasi saatmise kohta; rõhutab uuesti, kui oluline on, et Euroopa Liit toimuvatel läbirääkimistel osaleks ja hiljuti saavutatud kokkleepe elluviimisel olulist rolli mängiks;
50. nõuab, et Põhja-Korea taasühineks tuumarelva leviku tõkestamise lepinguga, tühistaks oma otsuse osaluse katkestamise kohta kuuepoolsetel kõnelustel ning lubaks läbirääkimiste jätkamist leidmaks rahumeelne lahendus praegusele kriisile;
51. samuti nõuab tungivalt, et Põhja-Korea ja Ameerika Ühendriigid leiaksid praegusele kriisile kiire lahenduse, mille esimeseks sammuks oleks Ameerika Ühendriikide pakkumine alustada uuesti raske kütteõliga varustamist vastutasuks Yongbyoni jaama tõendatud külmutamise eest;
52. tuletab nõukogule meelde, et Korea poolsaare energiaarenduse organisatsiooni (KEDO) algatus mängis lähiminekus tähtsat rolli ja võib samahästi ka tulevikus täita olulist otstarvet seoses riigi konventsionaalse energiaga varustamisel;

2005. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi tulemused ja areng

53. kordab, et tuumarelva leviku tõkestamise leping jääb mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi nurgakiviks, et seda tuleb säilitada terviklikuna ja et selle sätete mittejärgimise tõendamine peab toimuma ÜRO Julgeolekunõukogu kaudu;

54. väljendab pettumust ja sügavat muret, et soovitude esitamisel järgmise tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi jaoks ei suudetud leida üksmeelt ja kahetseb, et Euroopa Liit ei läinud kaasa Hiroshima linnapea algatusega luua 2020. aastaks tuumarelvade vaba maailm;
55. väljendab pettumust nii 2005. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi tulemuste kui ka sellel osalenud liikmesriikide rolli üle; kutsub liikmesriike, nõukogu ja komisjoni siiski üles jätkama ühises seisukohas sisalduva 41 meetme elluviimist vastavalt parimatele arusaamadale;
56. kutsub eriti Prantsusmaad ja Ühendkuningriiki üles järgima rangemalt desarmeerimise 13 sammu ja tegema koostööd Ameerika Ühendriikide, Venemaa ja Hiinaga, kes samuti sidusid end antud protsessiga pärast tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi 2000. aastal;
57. kutsub nõukogu ja liikmesriike üles tõhusalt rakendama 2000. aasta tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsi lõppdokumendi sätteid, mille eesmärk on tulemuslikult keelustada kõikide lõhustuvaid materjale sisaldavate relvade tootmine; rõhutab, et kuna 2005. aasta läbivaatamise konverentsi lõppdokumenti ei ole, siis on need sätted tuumarelva leviku tõkestamise lepingu allkirjastanud riikide jaoks endiselt poliitiliste ja õiguslikult siduvate kohustustena kehtivad;
58. rõhutab seeläbi oma toetust mittediskrimineeriva, mitmepoolse, rahvusvaheliselt ja tõhusalt kontrollitava lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu sõlmimisele;
59. kutsub üles võrdselt kõiki riike, kes ei ole veel üldise tuumakatsetuste keelustamise lepinguga ühinenud ja seda ratifitseerinud, tegema seda nüüd; rõhutab, et mitte mingil tingimusel ei tohi ükski riik jätkata või alustada tuumakatsetusi; kordab oma veendumust, et EL ja NATO peavad tegema kõik võimaliku veenmaks USA valitust loobuma oma vastuseisust antud küsimuses;
60. kutsub nõukogu ja komisjoni üles esitama täiendavaid ettepanekuid nende kolmandate riikide veenmiseks, kes ei ole veel Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri lisaprotokolle allkirjastanud ega ratifitseerinud, tegema seda nüüd;

Ühismeede USA-ELi atlandiüleste suhete raames

61. nõuab tungivalt, et Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid jätkaksid vastavalt ELi-USA 26. juuni 2004. aasta ELi-USA tippkohtumisel vastuvõetud ja 20. juunil 2005 uuesti kinnitatud Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide terrorismivastase võitluse ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise deklaratsioonidele positiivset dialoogi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja terrorismivastase võitluse valdkonnas;
62. kinnitab veel kord tugevama koostöö olulisust Ameerika Ühendriikidega, et tugevdada massihävitusrelvade leviku vastast lepingute ja süsteemide rahvusvahelist süsteemi, tagada selle täpne täitmine ja järgimine, toetada pistelisi kontrole ja tunnistada, et massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks võivad olla vajalikud ka muud rahvusvahelise õigusega lubatud meetmed;

63. rõhutab üldise tuumakatsetuste keelustamise lepingu viivitamatu ja tingimusteta allkirjastamise ja ratifitseerimise tähtsust kõnesoleva lepingu institutsionaalse menetluse kohaselt, et see saaks võimalikult kiiresti jõustuda;
64. kutsub nõukogu ja komisjoni üles dialoogi raames Ameerika Ühendriikide ja kõigi teiste partnerriikidega, kes ei ole veel ratifitseerinud üldist tuumakatsetuste keelustamise lepingut ja/või tuumarelvade leviku tõkestamise lepingut, nõudma nende kiiret allkirjastamist ja ratifitseerimist;
65. kutsub Ameerika Ühendriike üles selgitama Euroopa baasides paikneva taktikalise tuumaarsenali kogust ja strateegilisi eesmärke;

Valitusvälised osalejad

66. kutsub Euroopa Liitu üles tegema koostööd rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas ÜRO, IAEA, OSCE ja NATOga, et arendada ja edendada mehhanisme, mis takistavad terroristlike organisatsioonide või terroristidele varjupaika võimaldavate riikide juurdepääsu massihävitusrelvadele või -materjalidele;
67. on arvamusel, et kõik jõupingutused tuleb suunata sellele, et ükski riiklik või valitsusväline osaleja ei saaks omandada, arendada või saada kasu massihävitusrelvade või -materjalide arendamisest, kõrvale toimetamisest või kasutamisest;
68. on arvamusel, et julgeolekut tagav algatus massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks on massihävitusrelvade leviku tõkestamise oluline vahend ja peaks täiendama ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) ja olemasolevaid massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteeme;
69. rõhutab muuhulgas relvadega seotud materjalide turvalisuse ja paigutuse programmide, rajatiste ja laborite füüsilise kaitse, massihävitusrelvade materjalide salakaubanduse avastamise ja ärahoidmise, ekspordikontrolli tugevdamise ning endiste relvateadlaste taashõive olulisust vastavalt G8 globaalse partnerluse raames heaks kiidetud suunistele;
70. julgustab ühiste rahvusvaheliste tuumaalaste teadus- ja tööstusprojektide läbiviimist, mis aitaks kaasa ka usalduse tekkimisele;
71. toetab finantsperspektiivi 2007–2013 raames täiendavate rahaliste vahendite eraldamist G8 globaalsele partnerlusele massihävitusrelvade ja nendega seotud materjalide leviku tõkestamiseks; viitab sellele, et seeläbi toetatakse muuhulgas edasist tulemuslikku ja lõplikku desarmeerimist, aidates kaasa keemiarelvade hävitamisele ja mitmepoolsetele plutooniumi käsutamiseks tehtud jõupingutustele Venemaal; kutsub Venemaad üles suurendama oma rahalist panust mõlemasse programmi;
72. kutsub komisjoni omapoolset ja nõukogu üles esitama iga-aastase arenguaruande ELi osaluse kohta G8 globaalses partnerluses 2002. aastal Kananaskises võetud kohustuse täitmisel;
73. rõhutab, et nagu ajalugu on näidanud, on liiga paljud riigid, k.a ELi liikmesriigid,

eksportinud vastutustundedult materjale ja tehnoloogiaid, mille abil on võimalik toota tuumarelv, ja et selline toimimisviis on aidanud kaasa praeguste probleemide tekkimisele seoses kontrollimatu massihävitusrelvade levikuga; rõhutab seetõttu riiklike ja mitmepoolsete kontrollisüsteemide koostoime vajalikkust, et hoida ära igasugune massihävitusrelvade soovimatu levik;

Tuumamaterjalide ekspordikontroll

74. rõhutab, et Euroopa Liit peaks vastavalt Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastases strateegias esile tõstetule täitma ekspordikontrolli süsteeme puudutavas koostöös juhtivat rolli, tõhustades eelkõige ELi sisest ekspordikontrolli vastavalt kahesuguse kasutusega kaupade määrusele¹ ja luues abiprogramm riikidele, kellel puuduvad ekspordikontrolli alased tehnilised teadmised;
75. nõuab ELilt ja valitsustelt ennetavamalt lähenemist kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrollile, vältimaks ohtu, et terroristid ja muud soovimatud lõppkasutajad kolmandates riikides tundlikele toodetele juurde pääseksid;
76. tervitab komisjoni poolt välja töötatud TACIS-projekti Venemaa jaoks, katseprojekti 2004 Balkani riikides ja katseprojekti 2005 veel neljas riigis või piirkonnas kui esimesi samme pikaajalise ühenduse algatuse loomist toetavate meetmete jadas, mille eesmärk on edendada koostööd ekspordikontrollide valdkonnas;
77. kutsub nõukogu üles esitama aruande poliitilise dialoogi kohta ekspordikontrollis osalevate partneritega ja palub komisjonil anda aru edusammude kohta kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolliks ette nähtud projektide range järelevalvega läbiviimise protsessis; kutsub komisjoni ja nõukogu üles esitama analüüsi, kuidas seda projekti oleks võimalik teistesse piirkondadesse ja riikidesse laiendada koos kulude eelarvestusega finantsperspektiivi 2007–2013 raames;

Keemia- ja bioloogilised relvad

78. nõuab keemiarelvade konventsiooni korrektset täitmist ja keemiarelvade keelustamise organisatsiooni (OPCW) piisavat rahastamist; on seisukohal, et nendes riikides, keda kahtlustatakse lepingu rikkumises, tuleks läbi viia etteteatamata kontrollid;
79. nõuab tungivalt liikmesriikidel, nõukogul ja komisjonil töötada välja selge ja veenev Euroopa Liidu seisukoht bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni liikmesriikide kohtumisel 5.–9. detsembril 2005, et 2006. aasta bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni läbivaatamise konverentsil saaks esitada Euroopa Liidu laiaulatusliku ühise seisukoha;
80. kutsub Euroopa Liitu üles osutama arenguriikidele tehnilist abi haiguste jälgimiseks

¹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1334/2000, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia ekspordi kontrollimiseks (EÜT L 159, 30.6.2000, lk 1). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1504/2004 (ELT L 281, 31.8.2004, lk 1).

(vastavalt bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni artiklile X);

81. nõuab tungivalt asjassepuutuvatel liikmesriikidel võtta tagasi 1925. aasta Genfi protokollile tehtud reservatsioon, kuna samade vahenditega teostatav kättemaksupoliitika keemia- ja/või bioloogiliste relvade kasutamise kaudu on vastuolus bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni kohustustega;
82. kutsub komisjoni uue finantsperspektiivi raames hindama abiprogrammide teostatavust koostööks kolmandate riikidega, et tugevdada bioloogiliste materjalide, laborite ja rajatiste turvalisust;

Euroopa Parlamendi roll

83. viitab ka Euroopa Parlamendi kui eelarvapädeva institutsiooni võimalikule positiivsele panusele massihävitusrelvade leviku takistamise ja desarmeerimise ühiste julgeolekuküsimustega tegelemisse oma võimaluste piires, mille kohta annab tunnistust ka Euroopa Parlamendi toetus tuumaohutuse ja -julgeoleku programmidele TACISE raames;
84. kordab moratooriumi nõuet – eesmärgiga kehtestada täielik keeld – vaesestatud uraani sisaldava laskemoona kasutamise suhtes;
85. viitab ka Euroopa Parlamendi korduvale positiivsele panusele, mida viimane kordas ka teise katseprojekti (2005) puhul ning mille raames eraldati komisjonile 1,5 miljonit eurot ELi ekspordikontrolli alase koostöö algatuse käivitamiseks; tuletab meelde oma otsust toetada niisugust tegevust ka edaspidi kolmanda katseprojekti (2006) kaudu, mis annab komisjonile võimaluse uue finantsperspektiivi 2007–2013 raames valmistada ette tulevase ühenduse eelarvest rahastatava programmi alused;
86. tuletab meelde Euroopa Parlamendi rolli ühe kandva talana õigusloomet puudutava kaasotsustamismenetluse raames ja eelarvapädeva institutsioonina, näiteks esitatud stabiilsusinstrumendi osas, mis – tuumaohutuse instrumendiga kooskõlla viiduna – peaks muuhulgas hõlmama järgmisi valdkondi: ekspordikontrollid ja piirivalve, keemiarelvade hävitamise toetamine ja lõhustuvate materjalide, mille abil on võimalik relvi toota, kõrvaldamine, radioaktiivse ja tuumamaterjali haldamine ja kontroll, bio-ohutus, varasemate relvastusalaste erialateadmiste vahetamine jne;
87. viitab parlamendi osalusele nõusoleku andmise kaudu Euroopa Liidu olulisemate rahvusvaheliste lepingute sõlmisel kolmandate riikidega, eriti massihävitusrelvade leviku tõkestamise klauslit sisaldavate lepingute puhul; viitab parlamendi poolse toetuse vajalikkusele teatud riikides relvade levikut takistavate kõikide algatuste puhul koostööpakkumiste ja rahvusvahelise kokkoleppe või partnerluse muude vormide kaudu, mida tuleb mõista kui tasakaalustavaid vastupakkumisi;
88. palub seega kaasata Euroopa Parlament täielikult kõigisse Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia elluviimise algatustesse;
89. soovib, et järgmisel tuumarelva leviku tõkestamise lepingu läbivaatamise konverentsil ja bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni läbivaatamise konverentsil osaleks ka

parlamendi ametlik delegatsioon;

90. kutsub liikmesriike ja nõukogu üles kaasama Euroopa Parlamendi liikmeid kõigi tulevaste ekspordikontrolli kohta vastastikuseid eksperdihinnanguid andvate liidu delegatsioonide koosseisu; kutsub samuti nõukogu ja komisjoni regulaarselt teavitama parlamenti ELi rollist Austraalia grupis, raketitehnoloogia kontrollrežiimis (MTCR), Wassenaari režiimis ja tuumatarneriikide grupis (NSG);
91. teeb ettepaneku võtta igal aastal vastu raport Euroopa Liidu tegevuste seisu kohta seoses relvade leviku tõkestamisega, mis sisaldaks ka asjakohaseid poliitilisi soovitusi;

Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku tõkestamise strateegia rahaline külg

92. kutsub liikmesriike üles eraldama piisavalt rahalisi vahendeid OPRi arenguaruandes loetletud prioriteetide elluviimiseks;
93. kutsub komisjoni üles määratlema läbipaistval ja selgel viisil vahendid, mis on juba tuumaohutuse ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise jaoks ette nähtud;
94. kutsub komisjoni üles esitama läbipaistval ja selgel viisil vahendid, mida ühendus peab panustama Euroopa Liidu massihävitusrelvade leviku vastase strateegia rakendamiseks 2006. aastal ja uue finantsperspektiivi 2007–2013 raames, eristades selgelt "tuumahutuse" ja "massihävitusrelvade leviku tõkestamise" rubriigid;
95. kutsub komisjoni endale G8 globaalse partnerluse raames võetud kohustuste täitmiseks üles koostama prioriteetide nimekirja ja esitama selleks vajaliku tegevuse rahastamiseks hinnangulised kulutused ning globaalsete vajaduste rahuldamiseks laiendama oma tegevust väljapoole SRÜd;
96. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles toetama konkreetseid multilateraalsete organisatsioonide, näiteks Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri ja keemiarelvade keelustamise organisatsiooni poolt välja töötatud projekte ja eraldama vajadusel rahalisi vahendeid;
97. kutsub eriti liikmesriike üles eraldama rahalisi vahendeid OPRi nimetatud ekspordikontrolli ja tehnilise abi programmide prioriteetide elluviimiseks;
98. on arvamusel, et konfliktide ennetamist ja kriisiohjet ei tohi rahastada massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks ette nähtud eelarvevahendite arvelt ja kõrgetasemelised eesmärgid massihävitusrelvade leviku vastases strateegias, mida toetavad kõik Euroopa institutsioonid, nõuavad piisava rahastamistaseme kindlustamist; tuletab sellega seoses meelde kasvavaid raskusi seoses hiljutiste algatuste rahastamisega (eriti ühismeetme osas keemiarelvade keelustamise organisatsiooniga ning uue ühismeetme osas bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni toetamiseks) ÜVJP eelarvest või ühenduse vahenditest;
99. soovitab seetõttu finantsperspektiivi 2007–2013 käsitletavate arutelude raames muuta olemasolevat 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet ja luua ühenduse eelarves uus spetsiaalne eelarverida, mille vahenditest rahastatakse kõiki

massihävitusrelvadega seotud tegevusi sõltumata sellest, kas need töötati välja ühenduse või ÜVJP raames, seejuures tuleb arvesse võtta vastavaid otsustamismenetlusi ning nõukogu, komisjoni ja volitatud esindaja pädevusi;

100. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon eesistujariigile, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, Ameerika Ühendriikide, Venemaa, Hiina, Iisraeli, India, Pakistani, Iraani ja Põhja-Korea valitsustele ja parlamentidele, ja kõigi muude tuumarelva leviku tõkestamise lepingu osalisriikidele ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri liikmetele.

EXPLANATORY STATEMENT

Origins and rationale for this report:

The rise of EU WMD policy: In December 2003 the EU adopted a ‘Strategy Against the Proliferation of WMD’. The driving force behind the strategy was the need to demonstrate that the EU was serious about constructing a genuinely multilateral approach to tackling the problem of WMD proliferation. The WMD strategy is probably now the most developed policy agenda item of the overall implementation of the European Security Strategy (ESS). From now on, the EU WMD Strategy constitutes the basis for the Union's strategic dialogue with third countries or international organisations.

International Crises and a new EU approach: The EU's profile on WMD has recently increased through the EU-3's (Britain, France and Germany) diplomatic effort to resolve questions surrounding Iran's nuclear programme. Since the Paris Agreement in November 2004, these countries have been joined in the official negotiations by the EU Presidency, the Personal Representative, Annalisa Giannella (the person responsible for overseeing the WMD Strategy's implementation and development, and who represents the High Representative for CFSP Mr Solana) and the European Commission (leading on economic and trade aspects). This approach is also associated with the introduction of a new non-proliferation clause in all mixed agreements with third parties.

The role of the European Commission: The European Commission is also fully involved and associated with the WMD Strategy. It has been the primary focal point for the EU's contribution in the G8 Global Partnership against the spread of weapons and materials of mass destruction, which is focussed upon securing, dismantling and destroying nuclear and chemical weapons-related materials and facilities, and on the reconversion of the expertise formerly involved in the weapons programmes in the former Soviet Union. The EU, represented by the Commission, has committed to allocating one billion euros over 10 years to the Global Partnership programme (in addition to the four billion euros committed by individual member states). Most of the Commission's contribution has been focussed under the TACIS and Nordic Dimension Environmental Programme (TACIS budget). The Commission has also been charged to implement the Joint Action with Russia (CFSP budget) which is therefore part of the overall endeavour.

The Commission is also actively supporting the implementation of the WMD Strategy in other areas – particularly to secure future financing. On 29 September 2004, the Commission adopted a Communication on Instruments for External Assistance under the Future Financial Perspectives 2007-2013. The Commission has proposed a new Instrument for Stability, aimed at tackling crises and instability in third countries, including trans-border challenges (nuclear safety, non-proliferation, organised crime and terrorism). In parallel, it has also commissioned a scoping study looking at how to strengthen EU cooperative threat reduction activities through programming community actions. This is financed by a Pilot Project (proposed by the European Parliament and the Council) and is carried out by the Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).

The scoping study will provide the supporting material to help the Commission in reaching a decision on, and the programming of, a specific Community contribution to support external EU cooperative threat reduction activities, as mentioned in the EU WMD Strategy. The target of the research findings, therefore, is to underpin future Community actions in terms of structure, content and size for cooperative threat reduction for the budget cycle 2007–2013. Against a backdrop of EU threat perception, the main activities will:

- review existing cooperative threat reduction programmes;
- evaluate areas of cooperation for a possible future large Community contribution;
- determine the financial requirements and propose detailed ideas for projects;
- organise and convene meetings and workshops to present and discuss the findings and proposals with officials and others;
- take responsibility for the organization, jointly with the European Parliament, of the conference on 7 and 8 December 2005 where the project results will be presented to the European Parliament and Member States. The timing of this event will therefore constitute an excellent contribution to the debate on the financial procedure.

The role of the European Parliament: The European Parliament's primary role in shaping the policy process in this area is as a budgetary authority in relation to the CFSP budget and Commission programmes (such as TACIS presently and the new Financial Instruments in the future). In light of the EU's commitment to **one billion euros** under the G8 Global Partnership, led by the European Commission with **Community and CFSP funds**, this is a significant role and an area in need of proper Parliamentary scrutiny.

In 2004, in response to this growing responsibility in the area of security policy, the European Parliament created a new Subcommittee on Security and Defence (SEDE) within its AFET. This Subcommittee, which met Annalisa Giannella on 17 March 2005, will produce a report on the WMD Strategy by autumn 2005.

This Report will coincide with the above-mentioned Inter-Parliamentary Conference, involving the European Parliament and Member State Parliaments, co-organised with the European Commission and with the involvement of the UK Presidency of the EU on the EU's role in preventing WMD proliferation.

The EU WMD Strategy

Annalisa Giannella, along with the Commission, has produced two progress reports on the Strategy's implementation so far, and has compiled a list of priorities for member states to follow up under the operational Chapter III of the Strategy¹.

According to the Strategy the European approach emphasises:

- understanding regional security trends;
- assessing specific security dynamics around any particular proliferation concern;
- developing a dialogue with states under suspicion;

¹ Latest Progress report and list of priorities can be found at :
<http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/st15246.en04.doc>

- the application of all EU instruments and resources in tackling the problem.

This approach is evident in relation to the EU-3 efforts to halt Iran's nuclear enrichment programme¹. However, it is becoming increasingly clear that the US also has to be involved in the process if the outcome is to prove successful over the medium- to long-term².

While the WMD Strategy continues to receive strong political support from the member states, the Office of the Personal Representative (OPR) in the Council and the Commission are following-up with specific, practical actions. These include:

Linking EU assistance with improved export controls

The OPR and the Commission Services are compiling a prioritised list of third countries that could benefit from EU assistance in relation to export controls. A 'Non-proliferation clause', to be included in agreements with third countries, was drawn up and has been included in agreements with Syria, Tajikistan, Albania, the African Caribbean and Pacific states (in the revised Cotonou Agreement) and there are ongoing discussions to include the clause in agreements with Gulf Cooperation Council and Mercosur³. The clause mentioned explicitly the importance of effective export controls and opens the door for cooperation in that field. This is also in line with the UNSCR 1540.

Criminalising proliferation within the EU

The EU is also working towards the criminalisation of activities that contribute to proliferation (a declaration has been adopted by the European Council)⁴.

Interdiction of criminal proliferation activities

Several Member States hosted exercises in the context of the Proliferation Security Initiative (PSI). The Commission is invited to participate when appropriate.

Enhancing the UN's verification role

On 28 April 2004, Member States on the UNSC co-sponsored Resolution 1540 on WMD non-proliferation, and contributed actively to its adoption by consensus⁵. The Commission drafted the Common EU report, which was transmitted by the EU Presidency to the 1540 Committee in October⁶. A month earlier the Working Group on Disarmament (CODUN) had an initial exchange of views on an international inspection and verification capability to be established within the UN (in line with the Strategy's commitment to retain and utilize UNMOVIC's unique skills)⁷.

¹ This policy represents the most high profile and significant manifestation of the EU's new WMD Strategy. The E-3 of UK, France and Germany went to Tehran and brokered an initial deal on Iranian signature of an Addition Protocol to the IAEA safeguards on enrichment in October 2003. During 2004 the issue of Iranian cessation of enrichment activities continued to receive significant attention at the Board of Governors meetings of the IAEA and the E-3 continue their negotiations with Iran.

² This week, 7 March, an EU delegation led by the PR went to Washington to discuss the approach to Iran.

³ See: <http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/st14997.en03.pdf>

⁴ See: <http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/st10774.en04.pdf>

⁵ See: [http://disarmament2.un.org/Committee1540/Res1540\(E\).pdf](http://disarmament2.un.org/Committee1540/Res1540(E).pdf)

⁶ See: <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/611/48/PDF/N0461148.pdf?OpenElement>

⁷ See: The WMD Strategy, op cit.

Supporting the International Organisations IAEA and OPCW

A first Joint Action has been adopted in support of the nuclear security action plan of the IAEA that is designed to counter the threat of nuclear terrorism. An initial amount of €3.3 million was made available to the IAEA during 2004¹. By the end of 2004, following contacts between the Personal Representative on WMD and the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW), a Joint Action was agreed on support for OPCW activities.

Strengthening the prohibition of chemical and biological weapons

The EU is working in CODUN in order to reach a common position on challenge inspections under the Chemical Weapons Convention. The Personal Representative will also put forward suggestions on how to promote universalisation and implementation of the Biological and Toxin Weapons Convention.

Linking supply to the NPT

While there is consensus for making the NPT Additional Protocol a Condition of Supply, there is as yet no agreement within the Nuclear Suppliers' Group on the scope of those nuclear items that should be covered.

The WMD Strategy: Resources?

A UK Parliamentary Committee recently published a report² that, whilst being very supportive of the WMD Strategy, expressed concern over the funding of its implementation. The Minister for Europe, Denis MacShane, said that out of the CFSP budget of €62 million for 2005 he would expect about 10 per cent to be spent on the WMD Strategy and that Annalisa Giannella was working on that basis. He also said that another €40 million was being spent on cooperative threat reduction from Community budgets (TACIS), which are implemented by the Commission.

MacShane also stated that the UK Presidency would make the WMD Strategy a priority and noted that in co-sponsoring the Commission Pilot Project he expected the groundwork to be in place to secure adequate EU financial resources in the next Financial Perspectives (the EU budget for 2007-2013)³. Similarly, on 8 March in a European Parliament debate, Louis Michel (on behalf of the Commissioner for External Relations) Development and Humanitarian Aid Commissioner stressed that the Commission was committed to supporting the Strategy's implementation and had included specific reference to WMD non-proliferation and disarmament under the External Relations Stability Instrument. He hoped the budgetary

¹ Council Joint Action 2004/495/CFSP of 17 May 2004, on support for IAEA activities under its Nuclear Security Programme. http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/1_182/1_18220040519en00460050.pdf

² See : <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200405/ldselect/lducom/96/96.pdf>

³ See : <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld/lduncorr/euc0902.pdf> Please note this is uncorrected evidence and "Any public use of, or reference to, the contents should make clear that neither witnesses nor Members have had the opportunity to correct the record. The transcript is not yet an approved formal record of these proceedings."

authorities would support this proposal¹.

The issue of resources and the NPT were considered by the European Parliament and its new Subcommittee on Security and Defence at a hearing on 17 March 2005². The parliamentarians urged the Member States to work hard on the EU's position at the NPT Review Conference in May 2005.

The WMD Strategy: What role for the NPT and Disarmament?

Strengthening the Non-Proliferation Treaty (NPT) regime is part of the EU's commitment to: 'effective multilateralism' under the ESS; the pursuit of the treaty's universalisation; and to the IAEA Safeguard agreements and protocols³.

On 20 April 2005 the Political and Security Committee endorsed a new EU Common Position for the NPT Review Conference, which commits the EU and its member states to strengthen the non-proliferation regime by promoting a successful outcome to the Conference⁴. The Common Position contains 43 distinct measures to achieve this goal and mandates the EU Presidency to undertake demarches in order to convince others of the EU approach.

The last NPT Review Conference in 2000 was a success largely because it was possible to adopt a Final Document by consensus. This Document provided a review of the NPT's operation over the previous five years and set out a number of steps that should be taken to promote nuclear non-proliferation and disarmament, perhaps the most significant of which was a joint pledge from the five nuclear weapon states to an 'unequivocal undertaking to accomplish the total elimination of their nuclear arsenals'. The lack of progress made in this respect presents a serious challenge.

The final Preparatory Committee meeting before the Review Conference largely failed to produce recommendations and finalise arrangements for that Conference, such as the rules of procedure, documentation and agenda. The decisions it did manage to take are mired in confusion⁵.

Clearly the EU needs to prevent future NPT Conferences from failing. It needs to make the case for universal adherence, compliance and enhanced verification mechanisms, backed by the full authority of the UN and ultimately by sanctions. It will also be important for the EU to continue to give substance to the wider range of policy instruments at its disposal (including trade, energy assistance, security assurances). Tentative lessons learned from the EU's engagement with Iran might help here.

¹ Louis Michel (on behalf of Commissioner Benita Ferrero-Waldner) Commissioner for Development and Humanitarian Aid « The Non-proliferation Treaty must be preserved by all means », European Parliament Plenary Session, Strasbourg, 8 March 2005.

² Entitled: Non-proliferation of weapons of mass destruction: a role for the European Parliament.

³ EU WMD Strategy, chap. 2, para. 16.

⁴ Council Common Position relating to the 2005 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. Council of the European Union, Brussels [April 25, 2005]

⁵ Rebecca Johnson, 'Report on the 2004 NPT PrepCom', *Disarmament Diplomacy*, No.77, May/June 2004.

MENETLUS

Pealkiri	Massihävitusrelvade leviku tõkestamine: Euroopa Parlamendi roll			
Menetluse number	2005/2139(INI)			
Menetlusalus	art 45			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AFET 8.9.2005			
Nõuandev komisjon / Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev				
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev				
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev				
Raportis sisalduv(ad) resolutsiooni ettepanek(ud)				
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Ģirts Valdis Kristovskis 1.2.2005			
Aseraportöör(id)				
Arutamine komisjonis	26.5.2005	11.7.2005	3.10.2005 (SEDE)	4.10.2005 (AFET)
Vastuvõtmise kuupäev	4.10.2005			
Lõpphääletuse tulemused	poolt:	30		
	vastu:	5		
	erapooletuid:	17		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Angelika Beer, Panagiotis Beglitis, Monika Beňová, Elmar Brok, Simon Coveney, Marek Aleksander Czarnecki, Camiel Eurlings, Anna Elzbieta Fotyga, Jas Gawronski, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Jana Hybášková, Toomas Hendrik Ilves, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, João de Deus Pinheiro, Justas Vincas Paleckis, Mirosław Mariusz Piotrowski, Paweł Bartłomiej Piskorski, Tobias Pflüger, Raúl Romeva i Rueda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Paavo Väyrynen, Jan Marinus Wiersma, Karl von Wogau, Francis Wurtz, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Árpád Duka-Zólyomi, Carlo Fatuzzo, Jaromír Kohlíček, Erik Meijer, Janusz Onyszkiewicz, Aloyzas Sakalas, Jean Spautz, Csaba Sándor Tabajdi, Tatjana Ždanoka			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)				
Esitamise kuupäev – A6	12.10.2005		A6-0297/2005	